

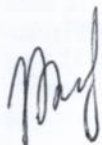
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УДК 334.012.23

КОЛЕСНІЧЕНКО ІРИНА МИХАЙЛІВНА

**ФОРМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ У РИНКОВІЙ
ЕКОНОМІЦІ**

Спеціальність 08.06.01 — “Економіка підприємства
і організація виробництва”

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків — 1997

Дисс. 00738015 (О)

Дв. 38.509

Робота виконана у Харківському державному економічному університеті
Міністерства освіти.

Науковий керівник - доктор економічних наук, професор
Гриньова Валентина Миколаївна
Харківський державний економічний університет,
зав.кафедрою

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Степанов Ігор Германович
Харківський міськвиконком, зам.начальника
Управління економічного розвитку

кандидат економічних наук, доцент
Ястремська Олена Миколаївна
Харківський державний економічний університет,
доцент

Провідна установа - Харківський державний технічний університет,
кафедра економіки та маркетингу, Міністерство
освіти.

Захист відбудеться 23 жовтня 1997 р. о 13⁰⁰ годині
на засіданні спеціалізованої вченої ради, шифр Д 64.055.01
Харківського державного економічного університету за адресою:
310001, м. Харків, пр. Леніна, 9-А.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Харківського
державного економічного університету за адресою: 310001,
м. Харків, пр. Леніна, 9-А.

Автореферат розісланий 22 вересня 1997 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Дороніна М.С.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

1. Актуальність теми. Одним з відмітних ознак багатуукладної ринкової економіки є різноманіття форм власності і господарювання. Таке різноманіття засноване на плюралізмі форм власності, рівноправності та здоровій конкуренції. Тому перехід до ринкових відносин в Україні безпосередньо пов'язаний з реформуванням відносин власності, які склалися, розвитком форм підприємницької діяльності, що відповідають ринковій системі господарювання, та здійсненням процесів роздержавлення і приватизації. Зазначть якісних змін існуючі господарські ланки, розширюється діапазон виконуваних ними функцій, вони пристосовуються, а часто і самі приводять до глибоких змін макроекономічного середовища. Одночасно з цим відбувається розширення приватного бізнесу, створюються малі та спільні підприємства, виникають інтеграційні утворення типу корпорацій, концернів, холдингів і фінансово-промислових груп.

Природно, що саме нові явища в економіці, реформи і механізми їх здійснення привертать найбільш пильну увагу дослідників. Починаючи з 90-х років, в економічній пресі з'явилися публікації, присвячені окремим питанням проведення роздержавлення та приватизації, деяким економічним аспектам формування нових організаційних форм господарювання: орендних, акціонерних підприємств, холдингових компаній, фінансово-промислових груп. Із сучасних учених, які досліджували цю тематику, можна виділити Анісімова А., Батізі Е., Білоуса О., Голікова В., Гриньову В., Дубровіна І., Зяблєва Р., Ічитовкіна Б., Лукінова І., Лубініна А., Москвіна Д., Мінгазова Х., Рапачинського А., Розинського І., Рутгайзера В., Саркісяна А., Суторміну В., Фрідмана Р., Яковлеву І. та ін.

Слід зазначити, що економічна наука, яка багато внесла у розвиток теорії форм господарювання, заснованих на державній власності, при переході до ринкових відносин відчула істотні вади в обґрунтуванні концептуального підходу до становлення, формування, інтегрування організаційних форм приватної, колективної та змішаної форм власності. Багато з теоретичних положень, які торкаються процесів реформування власності і форм господарювання, не знайшли належного відображення. Так, в недостатній мірі розкрито механізм трансформації форм господарювання в умовах приватизації і роздержавлення, реалізації їх інвестиційного потенціалу і перспектив розвитку. Аспекти формування нових інтеграційних утворень багато в чому носять дискусійний характер. Розробка цих проблем на сьогоднішній день далеко

не вичерпана, тут необхідні нові підходи.

Проблеми розвитку форм господарювання та їх новоутворень в умовах перехідної економіки України, їх теоретичне і практичне значення зумовили необхідність проведення цього дослідження і визначили актуальність теми дисертації.

2. **Мета і задачі дослідження.** Мета дисертації полягає в теоретичному обґрунтуванні сучасних форм господарювання в умовах роздержавлення і приватизації, проведенні науково-прикладних розробок, які б сприяли подальшому їх розвитку з використанням інвестиційних можливостей.

Реалізація цієї мети вимагає вирішення таких взаємопов'язаних задач:

проаналізувати процеси реформування форм власності і розвитку нових організаційних форм господарювання в ході роздержавлення та приватизації;

встановити межі використання кожної організаційної форми у вітчизняній економіці, визначити їх переваги і недоліки, перспективи розвитку та можливості інвестування;

дослідити вплив процесу реформування власності на ефективність діяльності підприємств;

теоретично обґрунтувати необхідність формування стратегії реформування власності та інвестиційної діяльності підприємств з використанням синергетичного підходу;

дослідити інвестиційну активність підприємств різноманітних організаційних форм господарювання та головні напрямки їх діяльності.

3. **Предмет і об'єкт дослідження.** Предметом дослідження є процес формування нових організаційних форм господарювання та їх інвестиційна діяльність в умовах ринкових відносин.

Об'єктом дослідження обрано підприємства різноманітних форм господарювання і нові інтеграційні утворення, які виникають на їх основі.

4. **Загальна методика дослідження.** Теоретичною основою проведених досліджень стали фундаментальні праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем реформування форм власності, виникнення нових форм господарювання підприємств і їх інвестиційної діяльності; закони та нормативні акти України з цих питань.

В дисертації застосовані синергетичний підхід, теорія самоорганізації до формування інвестиційної стратегії підприємств в умовах перехідної економіки.

Використані статистичні матеріали періодичних видань та довідни-

кової літератури, звітні дані ряду підприємств.

Поставлені в дисертації завдання вирішувалися на підставі системного підходу, застосування в економічних дослідженнях методів аналізу господарської діяльності, фінансово-економічного аналізу та статистичних методів. Серед специфічних методів дослідження використані окремі економіко-математичні методи та імітаційне моделювання.

5. Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором:

визначені потенційні можливості організаційних форм господарювання в підвищенні ефективності діяльності підприємств;

доведена необхідність реалізації для кожного підприємства обґрунтованої стратегії реформування власності з використанням потенціалу форми господарювання та її інвестиційних можливостей, обумовлені критерії такого вибору;

теоретично обґрунтовані принципи формування стратегії інвестиційної діяльності підприємств з використанням синергетичного підходу;

запропоновано методичний підхід до встановлення впливу процесу реформування власності на динаміку показника рентабельності підприємства;

розроблені методичні рекомендації щодо вибору підприємствами найбільш ефективних напрямків вкладення власних коштів на підставі використання економіко-математичного моделювання їх інвестиційної діяльності;

обґрунтовано методичний підхід до розробки фінансового розділу інвестиційного проекту підприємства та управління його реалізацією за допомогою імітаційного моделювання.

6. Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що використання отриманих рекомендацій дозволить підприємствам підвищити ефективність господарської діяльності за рахунок: впровадження науково обґрунтованої стратегії реформування власності; організації інвестиційної діяльності з використанням потенціалу форми господарювання; поліпшення якості стратегічного планування в інвестиційній сфері за допомогою економіко-математичного та імітаційного моделювання.

7. Реалізація результатів дослідження. Викладені в дисертації висновки та пропозиції знайшли застосування у ВАТ "Харківський завод "Електробритва".

8. Апробація роботи. Основні висновки і положення дисертації доповідалися та були схвалені на міжнародних науково-практичних конференціях та семінарах (Харків, 1996-1997), а також на Міжна-

родному конгресі "Структурна перебудова та інвестиційні проблеми української економіки" (Харків, 1996).

9. Публікації. За результатами виконаних досліджень опубліковано 8 робіт, загальним обсягом 2,44 ум.-друк.арк., що відображують основний зміст дисертації.

10. Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків і додатків. Робота містить 150 сторінок машинописного тексту, 9 таблиць, 11 рисунків, список літератури з 117 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обгрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано мету та задачі дослідження, розкрито загальну методикку його проведення, викладено наукову новизну та практичну цінність отриманих результатів.

У першому розділі - "Організаційні форми господарвання підприємств" - розглянуто проблеми теорії і практики формування нових форм господарвання за умов роздержавлення та приватизації. Визначено межі використання кожної організаційної форми у вітчизняній економіці, вказано на їх недоліки і переваги, перспективи розвитку з урахуванням потенціалу їх інтеграційних утворень та інвестиційних можливостей. Проведено аналіз особливостей діяльності промислових підприємств різних форм господарвання Харкова та Харківської області.

У другому розділі - "Інвестиційна діяльність підприємств різних форм господарвання за умов перехідної економіки" - дано теоретичне обгрунтування необхідності створення на підприємстві власної стратегії інвестиційної діяльності з урахуванням форми господарвання. Виходячи з цього, запропоновано алгоритм формування інвестиційної стратегії підприємства з використанням синергетичного підходу. Розглянуто основні методи врахування невизначеності та ризику при прийнятті інвестиційних рішень.

У третьому розділі - "Напрямки розвитку інвестиційної діяльності підприємств" - розроблено та описано методикку виявлення зовнішніх та внутрішніх умов формування інвестиційної стратегії підприємства. Запропоновано економіко-математичну модель дослідження впливу форми господарвання підприємства на його інвестиційну активність та вибір ефективного напрямку вкладення власних коштів. Обгрунтовано методичний підхід до розробки фінансового розділу інвестиційного проекту та управління його реалізацією за допомогою імітаційного моделювання.

У висновках викладено основні результати, отримані в процесі досліджень.

ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Теоретично обгрунтовані критерії стратегічного вибору форми господарювання, виходячи з ефективності функціонування підприємства. Проведення масової сертифікатної приватизації на підставі формальної зміни власника не завершило її по суті, хоча і сприяло становленню економічного інтересу суб'єктів господарювання. Для успішної реалізації приватизація повинна бути спрямована на ефективне і гарантоване законом забезпечення подальшого переходу прав власності на користь по-справжньому відповідальних власників, залучення та заохочення переважно надійних інвесторів, зацікавлених в ефективній довгостроковій стратегії зростання. Йдеться про необхідність реалізації для кожного підприємства своєї стратегії реформування власності з використанням потенціалу форми господарювання та її інвестиційних можливостей.

Проведений аналіз переваг і недоліків різноманітних організаційних форм господарювання підприємств дозволив зробити висновок, що на сучасному етапі акціонерні товариства є найбільш перспективними, з точки зору розвитку – господарськими структурами сучасного типу, які є привабливими для інвесторів. В дисертації обгрунтовано, що головними критеріями вибору стратегії реформування власності в умовах багатукукладної економіки, а також у випадку реорганізації або створення підприємства, можуть бути: можливості створення підприємства; кількість його учасників; особливості оподаткування; контроль над діяльністю підприємства з боку держави; можливості залучення інвесторів до його створення; ліквідність інвестицій; можливості залучення додаткових коштів для здійснення виробничо-господарської діяльності; форми майнової відповідальності за її результати; умови отримання учасниками підприємства своєї частки майна та передачі майнових прав; тривалість життєвого циклу підприємства.

Використання в умовах переходу до ринкових відносин обгрунтованої стратегії реформування власності, гнучкий підхід до її реалізації дозволить підприємствам функціонувати більш ефективно.

2. Доведена доцільність і необхідність формування у вітчизняній економіці якісно нових інтеграційних утворень ринкового типу. В дисертації обгрунтовано, що одним з можливих шляхів блокування негативних тенденцій перехідного періоду господарювання для прива-

тизованих підприємств може стати формування нових організаційних структур ринкового типу – корпорацій, холдингів, фінансово-промислових груп, головнов перевагах яких є можливість вирішення стратегічних проблем розвитку виробництва і підвищення його ефективності на базі акціонерного співзасновництва. У специфічних українських умовах процес фінансово-промислової інтеграції на нових (взаємовигідних) для суб'єктів господарювання засадах, крім підвищення конкурентоспроможності, може вирішити багато інших антикризових та реформаційних завдань. Тому завдання держави – перетворити стихійний процес формування фінансово-промислової інтеграції у важливий об'єкт сучасної промислової політики, а завдання підприємств – обґрунтування перспектив власного розвитку як учасників цих організаційних структур.

3. Обґрунтовано, що ефективність функціонування акціонерних товариств закритого типу в умовах перехідної економіки недостатня. Аналіз діяльності промислових підприємств Харкова і Харківської області показав, що вже кілька років загальною тенденцією для промисловості регіону є падіння обсягів виробництва. Але в 1996 р. на підприємствах області почали з'являтися позитивні результати. Якщо на початку 1996 р. приріст виробництва забезпечували тільки державні комунальні підприємства, які підвищили обсяги виробництва в порівнянні з тим же періодом 1995 р. на 18,9 %, то вже наприкінці року зростання обсягів виробництва спостерігалось у спільних (+44,1%) та орендних (+ 1,5 %) підприємств. Проте підприємства колективної форми власності продовжували знижувати обсяги виробництва: в порівнянні з 1995 р. падіння склало від 17,6 % (акціонерні товариства) до 90,7 % (товариства з обмеженою відповідальністю). Діяльність загальнодержавних підприємств також характеризувалася поступовим скороченням виробництва, яке в 1996 р. досягло 22,1 %. Динаміка обсягів виробництва підприємств різноманітних організаційних форм господарювання і видів підприємств кореспондується з динамікою продуктивності праці на них. Продуктивність праці зростала у спільних (на 59,3 %) та орендних (на 21,7%) підприємствах, тобто там, де працювали найбільш стабільно. Саме низьке значення цього показника зафіксовано на підприємствах з найбільшим скороченням обсягів виробництва: в товариствах з обмеженою відповідальністю та у колективних підприємствах.

В зв'язку з цим у дисертації зроблені такі висновки. По-перше, ідеальних форм господарювання підприємств і природньо їх об'єднань не існує, все визначається засобами використання цих форм в конкретній ситуації. По-друге, домінування закритих акціонерних товариств

на більшості промислових підприємств України в сучасних умовах господарювання має свої негативні наслідки. Зміцнення контролю над підприємствами на користь внутрішніх акціонерів хоч і безпосередньо наближує робітників до володіння засобами виробництва, однак виключає можливість залучення крупних зовнішніх інвесторів. Все це в свою чергу шкодить ефективному функціонуванню підприємств та їх розвитку. Таким чином, в умовах перехідної економіки дана організаційна форма господарювання є малоефективною, а самі закриті акціонерні товариства вимагають пошуку більш плідної стратегії реформування власності.

4. Розроблено алгоритм процесу формування стратегії інвестиційної діяльності підприємств з урахуванням факторів, які на нього впливають. Як свідчить досвід діяльності закордонних фірм, важливими факторами інвестиційної стратегії окремих підприємств виступають: зовнішнє середовище; розмір і тип підприємства; його організаційна форма господарювання та форма власності.

На основі аналізу загальних методик стратегічного планування і факторів, які впливають на інвестиційну стратегію підприємств, у дисертації розроблений алгоритм (рис. 1).

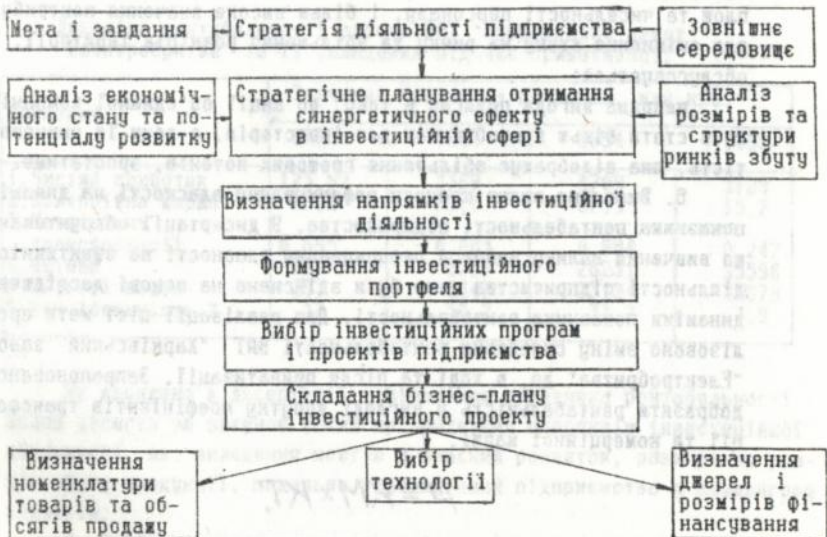

Рис. 1. Алгоритм формування стратегії інвестиційної діяльності підприємства

Запропонований підхід до процесу формування інвестиційної стратегії підприємства засновується на врахуванні довгострокових цілей його інвестиційної діяльності та виборі ефективних шляхів їх досягнення.

5. Теоретично обгрунтовано доцільність використання синергетичного підходу на ранніх етапах формування інвестиційної стратегії підприємства. Як відомо, вибір інвестиційної стратегії визначається керівництвом підприємства, яке в своїй діяльності не завжди звертає увагу на синхронізацію різноманітних самоорганізуючих механізмів. Але встановлення синергетичних зв'язків і отримання синергетичного ефекту є важкими чинниками підвищення ефективності виробництва. Тому їх треба враховувати вже на ранніх етапах формування інвестиційної стратегії підприємства в процесі аналізу "сильні - слабкі сторони". В дисертації визначено, що отримання синергетичного ефекту на підприємстві пов'язане з реформуванням власності. При цьому синергетичний ефект може проявлятися у двох напрямках:

пряма вигода - це відчутне збільшення грошових потоків, тобто зниження витрат в результаті об'єднання і скорочення обладнання, площ та чисельності персоналу, і більш високе значення контрибуцій для зміцнення стану на ринку та збільшення розмірів території, яка обслуговується;

непряма вигода полягає в тому, що акції об'єднаної компанії можуть стати більш привабливими для інвесторів, а тому їх ринкова вартість, яка відображує збільшення грошових потоків, зростатиме.

6. Виявлено вплив процесу реформування власності на динаміку показника рентабельності підприємства. У дисертації обгрунтовано, що вивчення впливу процесу реформування власності на ефективність діяльності підприємства може бути здійснено на основі дослідження динаміки показника рентабельності. Для реалізації цієї мети проаналізовано зміну складових рентабельності ВАТ "Харківський завод "Електробритва" до, в ході та після приватизації. Запропоновано відобразити рентабельність у вигляді добутку коефіцієнтів трансформації та комерційної маржі:

$$P = KM \times KT,$$

де P - рентабельність;

KM - комерційна маржа, котра являє собою рентабельність обігових коштів;

KT - коефіцієнт трансформації, що показує, в який оборот трансфор-

мується кожна гривня активу.

Оцінка змін рівня рентабельності при проведенні приватизації підприємства здійснюється на основі аналізу змін КМ і КТ за допомогою формули:

$$(KM' - KM'') \times KT' + (KT' - KT'') \times KM' - (KM' - KM'') \times (KT' - KT''),$$

Аналіз дозволив встановити найбільш важкий період в діяльності підприємства - період кінцевого звільнення від державного замовлення, припинення надходження коштів з централізованих джерел та різкого зупинення ринків збуту. Доведено, що процес акціонування не привів до покращення показників виробничо-господарської діяльності, тому що проводився без обґрунтування стратегії реформування власності. Потенційні можливості обраної організаційної форми не були використані. Як наслідок, сьогодні на підприємстві висока імовірність банкрутства. Результати проведеного дослідження наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка рентабельності роботи ВАТ "Харківський завод "Електробритва" та її складових під час приватизації

Показник	Значення показника по роках, млн.крб.			
	1992	1993	1994	1995
1. Чистий прибуток	123,97	3369	8709	3729
2. Комерційна маржа	53,2	75,6	37,5	15,7
3. Коефіцієнт трансформації	0,695	0,663	0,884	0,247
4. Активи	335	6707	26231	95596
5. Обігові кошти	233	4447	23194	23678
6. Рентабельність, %	37	50,2	33,2	3,9

Як доведено в дисертації, збільшення показника рентабельності можна досягти за рахунок таких пріоритетних напрямів інвестиційної діяльності, як: вкладення коштів у власний розвиток, розширення ринків збуту продукції, подальше реформування підприємства у холдингову компанію.

7. Здійснено моделювання поведінки підприємств різних форм господарювання під час вибору напрямків інвестування власних коштів. В умовах різноманіття форм власності дуже важлива правильна оцінка можливостей кожної форми господарювання, її інвестиційної привабливості та активності. В розробленій у дисертації економіко-матема-

тичній моделі ця проблема вирішена шляхом встановлення ступеня впливу організаційної форми підприємства, а також заходів державного регулювання на його інвестиційну активність. Крім того, розглянуто питання вибору ефективного напрямку вкладення власних коштів.

В загальному вигляді економічний ефект виражається формулою:

$$\mathcal{E}_j = \sum_t \frac{e_t}{(1+r)^t},$$

де \mathcal{E}_j - економічний ефект при j -ій формі господарвання та i -му напрямку використання прибутку;

e_t - річний економічний ефект в році t розрахункового періоду;

r - ставка банківського процента.

Графічне вирішення завдань моделювання наведено на рис. 2, 3, 4.

В результаті моделювання встановлено, що в сучасних умовах господарвання підприємства віддають перевагу спрямуванню вільних коштів у інструменти фондового ринку. Закриті акціонерні товариства та підприємства державної форми власності, як правило, використовують чистий (нерозподілений) прибуток на споживання, що цілком пояснюється особливостями цих організаційних форм господарвання. Відкриті акціонерні товариства характеризуються більш високою зацікавленістю в інвестуванні коштів на розвиток власного виробництва, що підтверджує теоретичні висновки дисертації щодо ефективності цієї форми господарвання в умовах реформування економіки. Аналіз показав, що зниження ставки податку на прибуток підвищує інвестиційний потенціал підприємств, але не збільшує зацікавленості в його використанні.

8. Обґрунтовано фінансовий розділ бізнес-плану інвестиційного проекту. Фінансовий план, як відомо, є важливим розділом бізнес-плану і при достатньому рівні його обґрунтування може стати головним критерієм прийняття інвестиційного проекту до реалізації. Виходячи з цього пропонується імітаційна модель (рис. 5), яка дозволяє вивчати можливості реалізації проекту за рахунок власних джерел інвестування.

Темпи науково-технічного прогресу, зростання ступеня виробничого різноманіття, посилення конкуренції й високий рівень нестабільності зовнішнього середовища змушують підприємства не тільки адекватно реагувати на зміни політу, але й робити це ефективно, тобто забезпечувати гнучкість виробничої системи. Цьому може сприяти процес моделювання, при якому імітація розвитку підприємства здійснюється на основі використання гнучкої мінливої технології. Такий підхід до розвитку підприємства дозволяє синхронізувати різноманітні самоор-

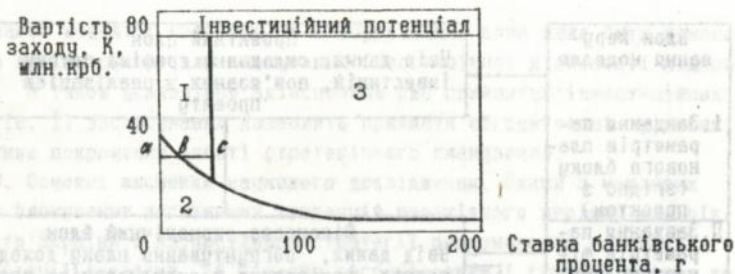

Рис. 2. Зони ефективного використання чистого прибутку на підприємстві державної форми власності (1 - споживання, 2 - розвиток виробництва, 3 - покупка цінних паперів)

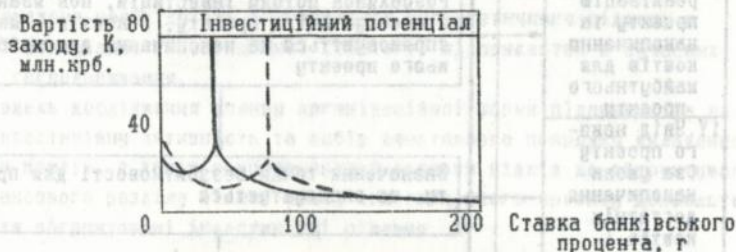

Рис. 3. Вплив форми господарювання на інвестиційну активність (безперервна лінія - підприємство державної форми власності, штрихова лінія - VAT)

Рис. 4. Вплив податкової ставки на прибуток (n) на інвестиційну активність підприємств (безперервна лінія - $n = 0,32$; штрихова лінія - $n = 0,20$)

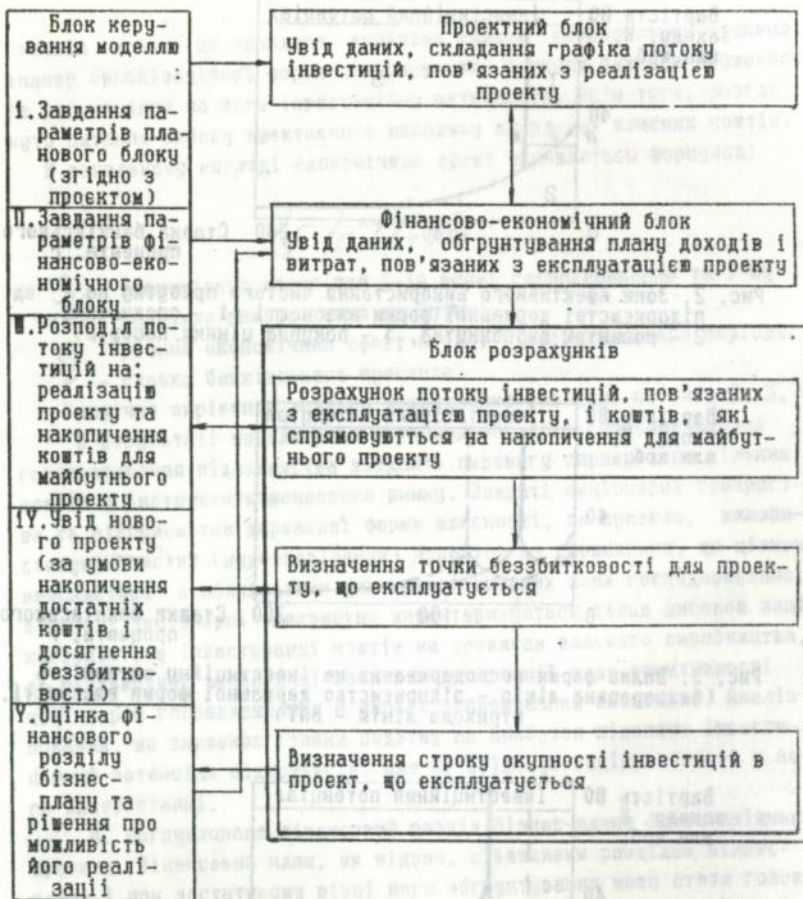

Рис. 5. Структурно-функціональна схема обґрунтування фінансового розділу бізнес-плану інвестиційного проекту

ганізувчі фінансові та виробничі механізми. Модель складатиметься з чотирьох функціональних блоків: проектний, який відображає графік потоку інвестицій, запропонованого для реалізації проекту; фінансово-економічний, який відтворить можливі сценарії реалізації цього проекту; керування моделлю, який забезпечить завдання необхідних змінних стану моделі та керуваних дій з боку особи, що приймає рішення; блоку розрахунків. Процес моделювання завершується рішенням про можливість (або неможливість) реалізації проекту на підприємстві.

Перевагою моделі є простота її використання, вона може бути рекомендована як інструмент для планування інвестиційної діяльності підприємств, а також управління здійсненням вже прийнятих інвестиційних проектів. Її застосування дозволить приймати обґрунтовані рішення, сприятиме покращенню якості стратегічного планування.

3. Основні висновки наукового дослідження. Одним з можливих шляхів блокування негативних тенденцій перехідного періоду для підприємств України є впровадження стратегії реформування власності. В дисертації доведено, що науково обґрунтований і гнучкий підхід до її реалізації дозволить підприємствам підвищити ефективність господарської діяльності.

Реформування власності підприємства пов'язано з його інвестиційною діяльністю. В дисертації обґрунтовані принципи її організації, доведена необхідність використання синергетичного підходу в процесі формування інвестиційної стратегії підприємства в сучасних умовах господарювання.

Модель дослідження впливу організаційної форми підприємства на його інвестиційну активність та вибір ефективного напрямку вкладення власних коштів, а також запропонований автором підхід до обґрунтування фінансового розділу бізнес-плану інвестиційного проекту дозволять приймати обґрунтовані інвестиційні рішення.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ РОБІТ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Гринєва В.Н., Колесниченко І.М., Гринєв А.В. Экономико-математическое моделирование инвестиционной активности предприятий различных форм собственности // Акционерное дело. - 1996. - № 1-2. - С. 27-38.

Особистий внесок автора: визначені особливості інвестиційної активності підприємств різних форм власності та запропоновано алгоритм моделювання.

2. Колесниченко І.М. Эффективность организационных форм хозяйствования предприятия в условиях Харьковского региона // Деловая жизнь. - 1997. - № 10. - С. 11.
3. Колесниченко І.М. Исследование финансовых возможностей реализации инвестиционного проекта на предприятии с помощью имитационного моделирования // Вестник. - 1997. - № 3.
4. Гринєв А.В., Колесниченко І.М. Инвестиционная активность предприятия и пути ее развития // Междунар. конф.-семинар. Украина, Харь

ков, 19-21 ноябр. 1996 г. "Проблемы и перспективы формирования цивилизованного общества в Украине". Сб. науч. работ. Ч. 2. - Харьков: Основа, 1996. - С. 164-166.

- Особистий внесок автора: визначені основні напрямки інвестиційної діяльності підприємств на сучасному етапі реформування економіки.
5. Особливості інвестиційної активності підприємств в умовах переходу до ринку /Колесніченко І.М. - ХДЕУ. - Харків, 1996. - 11 с. - Деп. в ДНТБ України 06.06.96. № 1365 - Ук 96.
 6. Колесніченко И.М. Гибкость как способность предприятий к эффективной адаптации в условиях переходного периода. Синергизм //Тез. докл. междунар. науч.-практ. конф., 28-29 ноябр. 1996 г. "Социально-экономические проблемы переходных процессов в народном хозяйстве". - Харьков: Б.и., 1996. - С. 23-24.
 7. Колесніченко И.М. Оценка эффективности путей развития предприятия //Вторая междунар. науч.-практ. конф. молодых экономистов "Современные проблемы развития производства". Сб. докл. - Харьков: АО "Бизнес Информ", 1997. - С. 94-95.
 8. Колесніченко И.М. О социо-гуманитарном знании эпохи постмодерна (попытка синергетического подхода в экономических науках). - Вісник Харківського державного університету: Зб. науч. статей. № 389'97. - Харків: ХДУ, 1997, вип. 6. - С. 93-98.

Колесніченко І.М. Форми господарювання підприємств у ринковій економіці. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.06.01 - економіка підприємств і організація виробництва. - Харківський державний економічний університет, Харків, 1997.

Дисертація присвячено вирішенню питань, пов'язаних з розвитком організаційних форм господарювання підприємств на сучасному етапі реформування економіки. В роботі визначені потенційні можливості форм господарювання та їх інтеграційних об'єднань у підвищенні ефективності діяльності підприємств за рахунок: впровадження науково обгрунтованої стратегії реформування власності та організації інвестиційної діяльності з використанням синергетичного підходу. Розроблено алгоритм формування стратегії інвестиційної діяльності підприємства. Запропоновано економіко-математичну модель дослідження впливу форми господарювання підприємства на його інвестиційну активність та вибір ефективного напрямку вкладення власних коштів. Обгрунтовано методичний підхід до розробки фінансового розділу бізнес-плану інвестиційного проекту та управління його реалізацією за допомогою імітаційного моделювання.

Ключові слова: форма господарювання, об'єднання підприємств, стратегія реформування власності, синергетичний підхід, інвестиційна стратегія підприємства, економіко-математична модель.

Колесниченко И.М. Формы хозяйствования предприятий в рыночной экономике. - Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.01 - экономика предприятий и организация производства. - Харьковский государственный экономический университет, Харьков, 1997.

Диссертация посвящена решению вопросов, связанных с развитием организационных форм хозяйствования предприятий на современном этапе реформирования экономики. В работе определены потенциальные возможности форм хозяйствования и их интеграционных образований в повышении эффективности деятельности предприятий за счет: внедрения научно обоснованной стратегии реформирования собственности и организации инвестиционной деятельности с использованием синергетического подхода. Разработан алгоритм формирования стратегии инвестиционной деятельности предприятия. Предложена экономико-математическая модель исследования влияния формы хозяйствования предприятия на его инвестиционную активность и выбор эффективного направления вложения собственных средств. Обоснован методический подход разработки финансового раздела бизнес-плана инвестиционного проекта и управления его реализацией с помощью имитационного моделирования.

Ключевые слова: форма хозяйствования, объединения предприятий, стратегия реформирования собственности, синергетический подход, стратегия инвестиционной деятельности предприятия, экономико-математическая модель.

Kolesnichenko I.M. The Forms of Business Organization in Market Economy. - Manuscript.

Thesis for scientific degree of Candidate of Science in Economics in speciality 08.06.01 - economic of businesses and organization of production. - Kharkov State University of Economics, Kharkov, 1997.

The dissertation is devoted to solve the questions that are connected with development of business organization forms on the modern stage of economy reforming. In this work defined the potential resources of organization forms and their unions in increasing of effectiveness of enterprises work by: the introduction of scientific-ground strategy of property reforming and organization of investment activity using the synergy approach. Worked out the algorithm of forming of the investment activity of the enterprise. Proposed the economic mathematical model of investigation of organization form influence on the investment activity and the selection of effective way to invest the net worth. Substantiated the methodical approach to the devising of the financial unit of the investment project business plan and controlling of its realisation by the imitation model.

Key words: business organization form, enterprises union, property reforming strategy, synergy approach, enterprise investment strategy, economic mathematical model.

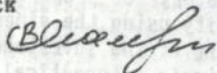
КОЛЕСНІЧЕНКО ІРИНА МИХАЙЛІВНА

ФОРМИ ГОСПОДАРЯВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У РИНКОВІА ЕКОНОМІЦІ

Спеціальність 08.06.01 - "Економіка підприємства і організація виробництва"

А в т о р е ф е р а т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Відповідальний за випуск
к.е.н., доцент

Мамонова В.В.

Підписано до друку 18.09.97.

Формат 60x84 1/16

Папір друкарський М 1. Друк офсетний. Обсяг 1,0 ум.-друк.арк.

Тираж 100 прим. Зам. № 447

Безкоштовно.

РВВ ХДЕУ. 310001, Харків, пр. Леніна, 9-А.

AB 38.509